

EXPUNERE DE MOTIVE

Motivele elaborării actului normativ

1. Descrierea situației actuale

Prin Directiva 2009/28/CE privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile s-a efectuat o alocare pe statele membre ale UE a țintei comunitare de 20% pentru sursele regenerabile de energie, denumite în continuare SRE. România și-a asumat să realizeze, în 2020, o pondere de 24% a energiei produse din surse regenerabile în consumul final brut de energie.

În vederea atingerii țintei naționale, în noiembrie 2008, a fost adoptată Legea nr.220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie (E-SRE), care a fost modificată și completată pe parcursul monitorizării funcționării acestui mecanism.

Sistemul de promovare a producerii de energie electrică din surse regenerabile, prin acordarea de certificate verzi, denumite în continuare CV, instituit prin lege, se aplică pentru energia produsă în unități calificate de Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei – ANRE și livrată în Sistemul Energetic Național, respectiv: energie hidro produsă în centrale cu o putere instalată de cel mult 10 MW, puse în funcțiune sau modernizate începând cu anul 2004, energie eoliană, energie solară, energie geotermală, biomasă, biogaz, gaz de fermentare a deșeurilor, denumit și gaz de depozit, gaz de fermentare a nămolurilor din instalațiile de epurare a apelor uzate.

Producătorii de energie electrică din surse regenerabile vând certificatele verzi către furnizorii consumatorilor finali de energie electrică, aceștia din urmă fiind obligați ca până la finalul lunii martie a anului următor celui în care s-a realizat furnizarea de energie electrică la consumatori finali să achiziționeze un număr de certificate verzi calculat în funcție de cota stabilită de ANRE, aplicată la energia electrică furnizată. Furnizorii de energie electrică au dreptul să includă în factura emisă consumatorilor finali contravaloarea certificatelor verzi, conform cotei stabilite de ANRE. Tranzacționarea certificatelor verzi este majoritar independentă de tranzacționarea energiei electrice, care se realizează prin mecanisme de piață, pe piața de energie electrică. Excepția este permisă de art. I pct. 2 și art. XII alin. (1) din OUG 24/2017 prin care s-a instituit piața centralizată pentru energia electrică din surse regenerabile susținută prin certificate verzi.

Sistemul de sprijin constă în acordarea de certificate verzi producătorilor, care sunt vândute apoi prin mecanisme concurențiale către furnizorii de energie electrică, cărora li se impune obligația achiziției unui număr de certificate verzi dependent de cantitatea de energie electrică furnizată de ei consumatorilor finali. Schema de promovare a fost inițial aprobată de către Comisia Europeană prin Decizia C(2011) 4938 final din 13 iulie 2011. În conformitate cu prevederile Deciziei, autoritățile române și-au asumat obligația monitorizării costurilor și veniturilor producătorilor de E-SRE beneficiari ai schemei de sprijin, în vederea eliminării eventualelor cazuri de supracompensare, pentru ca schema să nu conducă la un avantaj competitiv necuvenit și, de asemenea, pentru a nu împovăra consumatorii finali cu costuri nejustificate. Ulterior, în data de 20 martie 2014, România a notificat un set de măsuri care au adus unele modificări sistemului de promovare a producerii E-SRE, măsuri care au primit aprobarea Comisiei Europene prin Decizia C(2015) 2886 din 04.05.2015, prin care sistemul de sprijin prin certificate verzi a fost declarat **ajutor de stat**.

Modificările legislative ulterioare Deciziei C(2015) 2886 din 04.05.2015 menite să asigure un echilibru între sprijinul acordat industriei producătoare de energie din surse regenerabile dar și un grad rezonabil al suportabilității la consumatorul final au fost autorizate de către Comisia Europeană prin Decizia C(2016) 8865/16.12.2016.

O altă situație nelegiferată în prezent o reprezintă vânzarea-cumpărarea de centrale electrice (utilizând toate instrumentele de tranzacționare prevăzute de lege, inclusiv transferul de afaceri) care produc E-SRE împreună cu certificate verzi, deși certificatele verzi se tranzacționează, conform prevederilor actuale, doar pe piața de certificate verzi. Având în vedere că în prezent există multe tranzacții de acest tip în derulare, iar Legea nr. 220/2008 nu conține prevederi care să clarifice regimul certificatelor verzi aflate în contul producătorului de energie electrică din surse regenerabile și a celor amânate de la tranzacționare pentru situația închirierii/înstrăinării centralelor electrice acreditate, este necesară introducerea, în regim de urgență, a noi prevederi legale prin care să se prevadă faptul că, la înstrăinarea unei centrale electrice acreditate transferul de certificate verzi aflate în contul producătorului de E-SRE care deține centrala electrică să nu fie considerat tranzacție comercială în sensul Legii nr. 220/2008, astfel încât regula tranzacționării certificatului verde o singură dată între producătorul E-SRE în calitate de vânzător și furnizorul de energie electrică în calitate de cumpărător, să fie respectată. Urgența măsurii derivă din faptul că, în situația neclarificării regimului certificatelor verzi în astfel de tranzacții, există riscul blocării tranzacțiilor demarate deja, cu impact asupra funcționării acestor centrale electrice și, implicit, a întregului sistem electroenergetic în ansamblul său. Astfel, interzicerea posibilității de tranzacționare a certificatelor verzi o dată cu centrala electrică poate aduce prejudicii grave producătorilor de E-SRE în calitate de vânzători sau de cumpărători. În aceste condiții, producătorii de E-SRE în calitate de vânzători nu vor putea vinde certificatele verzi, ca urmare a vidului legislativ, iar producătorii de E-SRE în calitate de cumpărători nu vor mai putea valorifica certificatele verzi, pentru că deja aceste certificate verzi au făcut obiectul unei tranzacții.

De asemenea, pentru situația în care vânzătorul decide înstrăinarea centralei electrice acreditate fără certificate verzi, ceea ce conduce la modificarea/retragerea deciziei de acreditare deținută de acesta, Legea nr. 220/2008 nu conține prevederi care să permită tranzacționarea certificatelor verzi deținute de acesta, după modificarea/retragerea deciziei de acreditare.

Pe de altă parte, ca urmare a neclarității prevederilor art. 3 alin. (1) din HG nr. 495/2014, în ceea ce privește modul de aplicare a acordului de exceptare de la plata unui număr de certificate verzi de către un consumator electrointensiv în perioada 1 ianuarie 2015 – 26 februarie 2016, respectiv aplicarea acordului de exceptare de la începutul anului în care a fost emis acordul respectiv (deci retroactiv în raport cu data emiterii acordului de exceptare) sau de la data emiterii acestuia, unii consumatori electrointensivi au obținut în instanțe judecătorești sentințe, unele definitive, prin care instanța de judecată a dispus aplicarea acordului de exceptare de la începutul anului în care acesta a fost emis, fiind astfel acceptate prejudicii. Având în vedere inexistența cadrului legal de punere în aplicare a unor sentințe judecătorești în ceea ce privește scutirea de la plata certificatelor verzi de către consumatorii exceptați, până la concurența sumelor de bani prevăzute în aceste decizii și/sau acordarea de certificate verzi pentru producătorii de energie electrică din surse regenerabile, după caz, este necesară includerea, în regim de urgență, în cuprinsul Legii nr. 220/2008 a unor prevederi, care să abileze ANRE

pentru realizarea mecanismului de punere în aplicare a sentințelor judecătorești respective, a căror punere în aplicare este obligatorie și imediată.

Situațiile prezentate mai sus îndeplinesc caracteristicile unei situații extraordinare, a căror reglementare nu poate fi amânată. Aceste elemente vizează interesul public și constituie situații de urgență și extraordinare.

2. Schimbări preconizate

În vederea soluționării aspectelor prezentate la punctul 1 din prezenta notă de fundamentare, pentru clarificarea unor prevederi legale existente precum și o mai bună aplicare a legislației în vigoare, au fost formulate propuneri de completare și modificare ale prevederilor Legii nr. 220/2008, după cum urmează:

La articolul I

Pct. 1 modifică alin. (3³) al art. 3 din Legea nr. 220/2008 referitor la obținerea certificatelor verzi amânate de la tranzacționare și tranzacționarea certificatelor verzi deținute de producătorul E-SRE, prin extinderea aplicării prevederilor acestuia și pentru situațiile de modificare/retragere a acreditării și/sau a licenței de producere a energiei electrice, inclusiv pentru situația închirierii/instrăinării a uneia sau mai multor centrale electrice acreditate.

Prin **pct. 2** se introduc noi prevederi pentru situația închirierii/instrăinării centralelor electrice acreditate, în sensul includerii posibilității de transfer a certificatelor verzi aflate în contul producătorului de E-SRE vânzător, precum și a celor amânate de la tranzacționare deținute de acesta, în contul celui care preia centralele electrice respective, fără ca transferul certificatelor verzi astfel transferate o dată cu centrala electrică să se considere tranzacție comercială în sensul alin. (5).

Prin **art. II** se creează cadrul legal în baza căruia ANRE poate dezvolta cadrul de reglementare pentru implementarea hotărârilor judecătorești definitive referitoare la recuperarea de către operatorii economici a sumelor de bani reprezentând contravaloarea certificatelor verzi achiziționate de aceștia, în perioada în care analiza obligației de achiziționare a certificatelor verzi s-a încheiat, având în vedere că singura posibilitate de recuperare a contravalorii certificatelor verzi aferente sumelor prevăzute în hotărârile judecătorești presupune introducerea cotei individuale de achiziție de certificate verzi, aplicabilă pe o perioadă determinată, până la recuperarea integrală a sumelor prevăzute în hotărârile judecătorești.

Art. III se introduce în vederea asigurării competențelor ANRE de a emite reglementări necesare punerii în aplicare a prevederilor art. I - II.

Sorin Ioan Bumb